

ת"פ 997/07/22 - מדינת ישראל נגד ש' נ'

בית משפט השלום בעכו

ת"פ 997-07-22 מדינת ישראל נ' נ'(עציר)
בפני כבוד השופטת ג'ני טנוס

בעניין: מדינת ישראל
ע"י שלוחת תביעות עכו חוף

המאשימה

נגד

ש' נ'

ע"י ב"כ עוה"ד תומר בן חמו, מטעם
הסנגוריה הציבורית

הנאשמים

הכרעת דין

כתב האישום:

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירת איומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.
2. בהתאם לעובדות כתב האישום, ביום 26.6.2022 הגיע הנאשם למחלקת הרווחה בכפר ג'וליס על מנת לברר פשר הליך משפטי וצו הרחקה והגנה שהוגש בעניינו על ידי אישתו, ד' (להלן: "**אשתו של הנאשם**"). בנסיבות אלה, החל הנאשם לקלל את אשתו בפני העובדת הסוציאלית בושרה אבו ריש (להלן: "**העובדת הסוציאלית**") וטען בפניה כי מחלקת הרווחה עוזרת רק לאשתו. בנסיבות המתוארות, איים הנאשם על העובדת הסוציאלית באופן שאמר לה: "**אני מציע לכם שתדאגו לד' למקלט כי זה לא הולך להיגמר טוב**". בתגובה, שאלה העובדת הסוציאלית את הנאשם האם הוא מאיים עליה והאם הוא מתכוון לעשות משהו לד' אשתו? הנאשם השיב כי הוא אינו מתכוון לפגוע באשתו אך שב ואיים באמרו כי: "**יש להעביר את ד' למקלט כי זה לא הולך להיגמר טוב**" ואף ביקש כי הדברים יועברו למנהל מחלקת הרווחה. הנאשם איים כמפורט לעיל תוך שקילל את אשתו, העובדת הסוציאלית הסבירה לנאשם כי מדובר באיום והוא השיב כי הוא אינו מאיים אך אמר לה "**תעבירו אותה למקלט**" תוך שהמשיך לקלל את אשתו. העובדת הסוציאלית ניסתה להרגיע את הנאשם אך הנאשם סירב לשוחח עמה ועזב את המקום בכעס.

תשובת הנאשם לכתב האישום:

3. הנאשם כפר באשמה וטען כי כתב האישום אינו מגלה עבירה כיוון שפרשנות האמרות אינה ברורה וחד משמעית ולכן יש להעדיף את הפרשנות המזכה; כי היסוד הנפשי שבעבירת האיומים לא הוכח במקרה זה משום שלא התכוון לאיים; וכי האמרות נשוא כתב האישום נאמרו לעובדת הסוציאלית כחלק מהליך טיפולי; ולחילופין, מדובר בזוטי דברים שאין להרשיעו בגינם.

הראיות:

4. בדיונים אשר התקיימו לפני העידו מספר עדים מטעם המאשימה כלהלן: השוטרת הודא קסיס-עסאף אשר ערכה את המזכרים 1/ת, 2/ת, 3/ת ו-4/ת, וכן מי שגבתה את ההודעה ממנהל מחלקת הרווחה מר האדי עזאם (להלן: "מנהל הרווחה") ושתי הודעות מהעובדת הסוציאלית; בנוסף, העידו בפני העובדת הסוציאלית ומנהל הרווחה.

כמו כן, הוגשו מסמכים שונים כמוצגים מטעם המאשימה, חלקם בהסכמת הסנגור וחלקם באמצעות העדים שהעידו במשפט, כדלקמן: 1/ת מזכר מיום 30.6.2022 לגבי שיחה עם אשת הנאשם; 2/ת מזכר מיום 30.6.2022 לגבי שיחה עם העובדת הסוציאלית גב' זהרה ממחלקת הטיפול בהתמכרויות; 3/ת מזכר מיום 30.6.2022 לגבי שיחה עם מנהל הרווחה; 4/ת מזכר מיום 28.6.2022 לגבי שיחה עם העובדת הסוציאלית; 5/ת הודעת אשת הנאשם מיום 28.6.2022; 6/ת מזכר לגבי שיחה של עובדת הרווחה מטעם המשטרה עם העובדת הסוציאלית; 7/ת חקירת הנאשם כחשוד תחת אזהרה מיום 26.6.2022; 8/ת דו"ח עיכוב חשוד מיום 26.6.2022; 9/ת דו"ח פעולה של השוטר כבישי מיום 26.6.2022 בכתב יד שמצורף אליו דו"ח פעולה מוקלד; 10/ת החלטה בהליך הטרדה מאיימת בין הנאשם לאשתו.

5. מטעם ההגנה העיד הנאשם לבדו והוגשו המסמכים הבאים כראיות מטעמו: 1/ת ההודעה שנגבתה מהעובדת הסוציאלית ביום 28.6.2022; 2/ת ההודעה שנגבתה מהעובדת הסוציאלית ביום 30.6.2022.

גרסת העובדת הסוציאלית:

הודעת העובדת הסוציאלית מיום 28.6.2022 (נ/1):

6. בהודעה הנ"ל מסרה העובדת הסוציאלית את גרסתה לגבי מה שהתרחש ביום 26.6.2022. לטענתה, באותו יום הגיע הנאשם למחלקת הרווחה ללא תיאום מראש ולאחר שיצר קודם לכן קשר עם מנהל הרווחה אשר בתורו אמר לו להגיע ולהיפגש איתה. העובדת הסוציאלית המשיכה וציינה כי הנאשם הגיע על מנת לברר את עניין הדיון שהיה לו באותו יום לפיו אשתו פתחה לו תיק בבית המשפט ולכן הגיע לברר על מה מדובר. העובדת הסוציאלית ציינה כי היא הסבירה לנאשם שהיא לא יודעת על מה מדובר. לדבריה, הנאשם היה רגוע בהתחלה אך במהלך השיחה הוא כעס והתחיל לקלל את אשתו וטען כי הם עוזרים לאשתו ולא עוזרים לו. כמו כן, העובדת הסוציאלית פירטה כי כחודש לפני כן התקיימה פגישה משותפת עם הנאשם ואשתו במהלכה הוסכם כי הנאשם יחל בהליך גמילה מסמים ורק לאחר מכן יתחילו בני הזוג בהליך של טיפול זוגי, אך הנאשם לא התמיד בגמילה וחזר לעשן סמים.

העובדת הסוציאלית ציינה גם שבמהלך השיחה ביום האירוע הנאשם אמר לה "אני מציע לכם שתדאגו לד'

למקלט כי זה לא הולך להיגמר טוב" וכששאלה אותו האם הוא מאיים עליה והאם הוא מתכוון לעשות משהו לד' אשתו השיב כי הוא לא מתכוון לפגוע בה ושוב חזר על המשפט שאמר לפיו יש להעביר את אשתו למקלט כי זה לא הולך להיגמר טוב וביקש ממנה שתעביר את זה הלאה למנהל הרווחה.

לשאלת החוקרת האם הנאשם אמר לה שהוא רוצה לפגוע באשתו, השיבה העובדת הסוציאלית בשלילה והבהירה כי הוא רק אמר שכדאי להם להעביר את אשתו למקלט כי זה לא הולך להיגמר בטוב והוא חזר על משפט זה מספר פעמים. העובדת הסוציאלית ציינה כי היא הסבירה לו שמדובר באיום, אך הנאשם השיב כי הוא לא מאיים אבל שב ואמר לה תעבירו אותה למקלט. בתגובה העובדת הסוציאלית ניסתה להרגיע אותו ולנסות לבדוק אפשרויות אחרות אך הוא סירב לשמוע ממנה ויצא מהמשרד עצבני.

הודעת העובדת הסוציאלית מיום 30.6.2022 (נ/2):

7. בהודעה זו נתבקשה העובדת הסוציאלית לציין מה היו מילותיו המדויקות של הנאשם והעובדת הסוציאלית השיבה, כי הנאשם אמר בשפה הערבית: **"תדאגו להכניס אותה למקלט כי זה לא הולך להיגמר בטוב"** ואף אמר לה שהוא לא התכוון לאיים אבל מבחינתה זה נשמע כאיום ברור ולכן העבירה דיווח למנהל שלה. לשאלת החוקרת האם ניתן לראות בדברים כדברים שנאמרו במסגרת הליך טיפולי ובתום לב היא השיבה שהיא לא יכולה לדעת מאחר והיא לא מכירה את האישיות שלו וזו הייתה בסך הכל הפגישה השנייה שלה אתו שבכל מקרה לא הייתה פגישה טיפולית.

עדות העובדת הסוציאלית בבית המשפט ביום 27.10.2022:

8. העובדת הסוציאלית התייחסה תחילה להיכרות שלה עם הנאשם וציינה כי בחודש מאי הייתה היכרות ראשונה ביניהם, וביום האירוע הייתה זו הפגישה השנייה ביניהם.

לאחר מכן, תיארה העובדת הסוציאלית את מה שאירע ביום האירוע. לדבריה, הנאשם הגיע עם מלווה ללא תיאום מראש כשבדיו מסמך, ואמר לה כי הוא דיבר עם מנהל הרווחה וביקש להגיע לפגישה. העובדת הסוציאלית ראתה שהוא נסער בגלל דיון שהיה באותו יום, ולכן שאלה אותו אם הוא רוצה לשבת ולדבר קצת, אך הבהירה כי אותה שיחה לא הייתה בגדר פגישה טיפולית כיוון שבאותה עת עדיין לא התחילה עמו הליך כלשהו של טיפול.

העובדת הסוציאלית הוסיפה, כי במהלך השיחה הנאשם הביע כעס כלפי אשתו משום שהוציאה נגדו צו הרחקה מהבית והם דיברו ביניהם על מינוי עו"ד לנאשם, ואז הנאשם טען כי הם, קרי הרווחה, עוזרים רק לאשתו ולא לו. כמו כן, היו דיבורים במהלך הפגישה על הבית משום שהנאשם כעס על כך שאינו יכול לחזור לביתו, ואז לקראת סוף השיחה הנאשם אמר לה ששימו את אשתו במקלט כי זה לא ייגמר בטוב. מששאלה אותו אם הוא מאיים על אשתו השיב בשלילה, אבל הוסיף ואמר ששימו אותה במקלט כי זה עומד להיגמר לא בטוב, ויצא משם כשהוא נסער.

בחקירתה הנגדית ובתשובה לשאלת הסנגור ציינה העובדת הסוציאלית, כי הפגישה הזו לא הייתה פגישה טיפולית שכן עד כה לא היו מפגשי טיפול עם הנאשם.

לעניין השפה בה דיבר הנאשם, העובדת הסוציאלית העידה כי הנאשם דיבר עמה בערבית אבל אמר את המילה "מקלט" בעברית, וזה מה שנהוג לומר בערבית. יחד עם זאת, היא לא זכרה בוודאות אם אמר לה "שזה הולך להיגמר לא טוב" או "שיקרה משהו לא טוב". בהמשך, היא מסרה הודעה במשטרה אך לא זכרה לומר בוודאות אם אמרה לחוקרת את המילה 'מקלט' בערבית או שמא בעברית.

עדות מנהל הרווחה:

9. העד ציין כי הינו עובד סוציאלי בהכשרתו ומשמש כמנהל מחלקת הרווחה בג'וליס.

מנהל הרווחה העיד, כי באותו יום הנאשם התקשר אליו טלפונית וביקש להיפגש איתו אך בשל היותו מחוץ למשרד הציע לו לפנות לעובדת הסוציאלית שמטפלת בו. מאוחר יותר עת חזר למשרד, העובדת הסוציאלית דיווחה לו על מה שקרה בפגישה עם הנאשם ועל האיומים שהשמיע, והוא בתורו העביר דיווח למשטרה. מנהל הרווחה ציין שהייתה לו התלבטות לעניין משמעות האמרות שהנאשם אמר לעובדת הסוציאלית בהיותן ניתנות לפירושים שונים, שכן מצד אחד הנאשם היה רגוע במהלך השיחה הטלפונית עמו, ומצד שני המשפט 'לא ייגמר בטוב' מצביע על סכנה אפשרית לאשתו של הנאשם. לפיכך החליט לדווח אודות כך למשטרה כיוון שכל אמרה בה הוא מזהה אלמנט של סכנה, מחובתו להעבירה לטיפול המשטרה שתבדוק את העניין ותחליט אם מדובר באיום אם לאו.

גרסת הנאשם:

הודעת הנאשם במשטרה תחת אזהרה מיום 26.6.2022 (7/ת):

10. בחקירתו במשטרה הנאשם הכחיש את המיוחס לו וטען כי לא איים על העובדת הסוציאלית. לגרסתו, באותו יום ביקש לברר עם מנהל הרווחה פרטים בקשר לשעת הדיון שהיה קבוע לו באותו יום עם אשתו, אך המנהל לא היה במשרד ולכן הציע לו לגשת לעובדת הסוציאלית שנמצאת בלשכת הרווחה בכדי שתבדוק לו את העניין.

זה המקום להעיר, כי בחקירת הנאשם נפלה טעות בשמה של העובדת הסוציאלית (שם צוין רשא), אך ברור לכל הצדדים כי הכוונה היא לבושרא, העובדת הסוציאלית ששמעה את אמרותיו.

בהמשך, הנאשם מסר בחקירתו במשטרה כי הגיע למחלקת הרווחה, שם נפגש עם העובדת הסוציאלית ודיברו על עתיד הקשר שלו עם אשתו, והוא שיתף אותה בכך שהוא מתחיל טיפול גמילה מסמים. בשלב מסוים, העובדת הסוציאלית שאלה אותו מה הוא מתכוון לעשות במידה ולא יוכל לחזור לביתו, והוא השיב לה שזה הבית שלו והוא מוכר כנכה צה"ל.

הנאשם הוסיף בחקירתו במשטרה, כי העובדת הסוציאלית סיפרה לו בעבר שאשתו ביקשה שייקחו אותה למקלט, ולכן אמר לעובדת הסוציאלית באותה פגישה נשוא האירוע שאם אשתו רוצה להתגרש אז שייקחו אותה למקלט כפי שבעצמה ביקשה.

לשאלת החוקרת אם הגיע לרווחה עצבני, השיב הנאשם שרק תוך כדי שיחה עם העובדת הסוציאלית נהיה עצבני, שכן מבחינתו הוא התחל טיפול (גמילה מסמים) כפי שהבטיח, אך משום מה אשתו חידשה את צו ההרחקה נגדו שאמור היה לפקוע באותו יום ובנסיבות אלו הרגיש מרומה.

הנאשם הבהיר בחקירתו במשטרה, שאמר לעובדת הסוציאלית שאם אשתו רוצה להתגרש ממנו שתצא מהבית ותלך למקלט ושהוא רוצה את הבית שלו. אולם, הוא הכחיש כי אמר שיקרה משהו לא טוב אם אשתו לא תלך למקלט והכחיש כל כוונה לפגוע בה והוסיף כי הוא סובל מכך שכל פעם אשתו מוציאה צו הרחקה נגדו.

עדות הנאשם בבית המשפט:

11. בחקירתו הראשית תיאר הנאשם הכיצד סבל והיה ברחובות משך ארבעה חודשים בעקבות צו הרחקה שאשתו הוציאה נגדו. בהתייחס לאירוע, הנאשם העיד כי לפני אותו יום ישב במחלקת הרווחה יחד עם העובדת הסוציאלית ואשתו שהסכימה ללכת לטיפול זוגי, וכבר אז דובר על כך שאשתו מבקשת ללכת למקלט.

בהתייחס למה שקרה ביום האירוע, הנאשם העיד כי הגיע למחלקת הרווחה עם מלווה והעובדת הסוציאלית ביקשה מהמלווה שלא להיכנס לחדר מאחר שמדובר במפגש טיפולי. במהלך הפגישה הופתע לשמוע ממנה על מהלכי אשתו שכן סוכם ביניהם כי הם הולכים לטיפול זוגי. בהמשך ולשאלת העובדת הסוציאלית מה יעשה אם לא יחזור הביתה, השיב לה כי מבחינתו צו ההרחקה הסתיים והוא אמור לחזור הביתה. אולם, העובדת הסוציאלית אמרה שהוא לא יכול לחזור לביתו, ורק אז התעצבן ואמר לה שהוא רוצה לחזור הביתה.

לעניין האמרות נשוא האיומים, הנאשם העיד כי התכוון לומר שאשתו ביקשה בעבר ללכת למקלט ולכן אמר שתלך למקלט ושימצאו לה מקום, שכן הוא רוצה ללכת הביתה. בהתייחס לכוונתו בנוגע לאמרתו 'שלא יהיה טוב', הנאשם הבהיר בעדותו שכלל לא התכוון בדבריו לדבר על אשתו, וכי כוונתו הייתה שלו לא יהיה טוב והרי כל השיחה עם העובדת הסוציאלית הייתה בקשר אליו.

בחקירה הנגדית ב"כ המאשימה הפנתה אותו לסתירה בין מה שטען בעדותו לגבי סיבת ההגעה למשרד הרווחה באותו יום לעומת מה שטען בחקירתו במשטרה, והנאשם השיב כי התקשר באותו יום למנהל הרווחה בכדי לברר את שעת הדיון שאמור היה להתקיים בעניין תוקף צו ההרחקה ועל מנת שיבדוק עבורו במשטרה אם צו ההרחקה נגדו חודש.

הנאשם שב והסביר שאמר לעובדת הסוציאלית שאשתו תלך למקלט משום שהיא בעצמה ביקשה ללכת

למקלט. בכל אופן, הנאשם הכחיש שקילל את אשתו בפגישתו עם העובדת הסוציאלית והכחיש שאמר מה שאמר לגבי העברת אשתו למקלט בכוונה להפחידה.

המסגרת הנורמטיבית:

12. סעיף 192 לחוק העונשין קובע כי:

"המאיים על אדם בכל דרך שהיא, בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו, דינו - מאסר שלוש שנים".

13. היסוד העובדתי המקופל בעבירת האיומים מתבטא בעצם האיום לפגוע שלא כדין באחד האינטרסים החברתיים שהעבירה נועדה להגן עליהם, קרי: שלוות נפשו, בטחונו וחירות פעולתו של הפרט (רע"פ 2038/04 לם נ' מדינת ישראל, פ"ד ס (4) 96 (2006); ע"פ 3779/94 חמדני נ' מדינת ישראל פ"ד נב (1) 408 (1998)).

על מנת לקבוע אם תוכנו של ביטוי מסוים עולה כדי איום, יש לבחון את הביטוי דרך עיניו של האדם הסביר. המדובר במבחן אובייקטיבי, ובית המשפט נדרש לבחון אם יש בהתבטאות הנטענת כדי להטיל אימה בלבו של אדם רגיל מן הישוב, בנסיבותיו של האדם אשר נגדו הופנה האיום (ע"פ 5498/10 פלוני נ' מדינת ישראל, מיום 6.4.2011). עם זאת, יש לזכור כי בחינת תוכן הביטוי אינה מבוצעת בחלל ריק, אלא על רקע מערך הנסיבות הקונקרטיות של המקרה, כגון: אופן מסירת הביטוי, האופן בו הוא נקלט, וכן המסר המגולם בדברי האיום.

במהלך השנים נקבעו בפסיקה מספר מבחני עזר, אותם ניתן להחיל על מנת להכריע אם עסקין בהתבטאות מותרת גם אם היא מעוררת פחד או לא ראויה, דוגמת אזהרה המנוסחת במלים בוטות, קללה או הצקה, או אם ההתבטאות אסורה ומהווה איום. כך למשל בע"פ 103/88 ליכטמן נ' מדינת ישראל, פ"ד מג (3) 373 הוצעו "מבחן השליטה" ו"מבחן המהות". מבחן השליטה בוחן אם יש לדובר שליטה או השפעה על אפשרות התממשותה של הסכנה הנזכרת בהתבטאות שבמחלוקת; מבחן המהות בודק את מהותם וטיבם של הדברים שנאמרו. בע"פ 6368/09 זקן נ' מדינת ישראל (12.7.2010) הציע כב' השופט הנדל מבחן נוסף, הוא "מבחן ההקשר", לפיו יש לבחון שלוש שאלות: מה נאמר, מי אמר ומדוע אמר:

"מבחן ה'מה' מתמקד בשאלת מעשה העבירה. כמובן, ניתן לבצע פעולת איום גם ללא מילים אלא באמצעות סימנים או התנהגות אחרת. ברם, פשיטא, ללא מעשה - אין עבירה. מבחן ה'מי' נועד לבדוק את הקשר בין הנאשם לבין מעשה האיום. בדרך זו ניתן ללמוד על אופיו של מעשה האיום. מבחן ה'מדוע' מטרתו לבחון את הכוונה העומדת מאחורי המעשה כנדרש בפלילים. יש לשקלל את שלושת המבחנים... על מנת להגיע להכרעה האם בוצעה עבירת איום".

עוד נקבע בפסיקה שלא נדרשת זיקה בין המאויים שקלט את האיום לבין מושא האיום, אשר כלפיו הופנה התוכן המאיים. וכך נקבע בעניין לם שהוזכר לעיל:

"אמירה המושמעת באוזני אדם אחד, וקיים בה מסר של פגיעה באדם אחר - יכולה לעלות כדי איום אסור כלפי קולט האמירה, ואין הכרח בהוכחת "זיקת עניין" בין המאויים קולט האיום לבין מושא האיום. בנסיבות מן הסוג שעמדנו עליו, קולט האמירה עצמו הוא המאויים, ולפיכך אין צורך שהאיום יגיע לאוזניו של מושא האיום כדי שתתקיים עבירת איומים מושלמת".

14. אשר ליסוד הנפשי בעבירת האיומים, מדובר בעבירה בעלת יסוד נפשי של כוונה מיוחדת מסוג מטרה להפחיד או להקניט. בעניין ליכטמן שהוזכר מקודם נקבע כי:

"משמעותו של יסוד נפשי זה הינה כי המאיים הציב לנגד עיניו את המטרה של הפחדה והקנטה, כלומר כי שאיפתו - ולא המניע שדחפו לעשות המעשה הייתה להשגתו של יעד זה [...] לדעתי, יסוד נפשי זה מתקיים במקום שלמאיים הייתה מודעות, ברמה גבוהה של הסתברות, כי היעד של הפחדה או הקנטה יתממש עקב איומו, גם אם אין לו שאיפה לכך. אכן, מאיים אשר בשעת האיום מודע, ברמה גבוהה של הסתברות, לכך כי דבריו יפחידו את המאויים, פוגע בערכים מוגנים על ידי העבירה של איומים - השלווה הנפשית, הביטחון וחירות הפרט - באותה מידה ממש כמו מאיים אשר העמיד לנגד עיניו את השאיפה לפגוע בערכים אלה".

בית המשפט חזר על כך בע"פ 3140/11 פלוני נ' מדינת ישראל (30.4.2012), שם נקבע כי לשם קיומו של היסוד הנפשי בעבירת האיומים, די בהוכחת מודעות ברמת הסתברות גבוהה, עד כדי קרבה לוודאות, כי הביטוי המאיים עלול להפחיד או להקניט את קולט האיום.

דין והכרעה:

15. מתשובת הנאשם לכתב האישום ניתן להסיק כי הוא אינו חולק על ההתבטאויות המיוחסות לו בכתב האישום, אך טען להגנתו שאין להרשיעו בעבירת איומים מהנימוקים הבאים: לא הוכח היסוד הנפשי בעבירת האיומים שכן לא חפץ בעת השמעת האמרות לאיים על העובדת הסוציאלית ולא הייתה לו מטרה כזו; האמרות נשוא כתב האישום נאמרו לעובדת הסוציאלית כחלק מהליך טיפולי וכהבעת מצוקה; פרשנות האמרות אינה חפה מקשיים, ולא ברור אם מדובר באיום; לחילופין, מדובר בזוטי דברים שאין להרשיעו בגינם.

שני הנימוקים הראשונים שלובים אחד בשני במידה מסוימת שכן לטענת הנאשם האמרות המיוחסות לו בכתב האישום הן אמרות שאמר בפני עובדת סוציאלית כחלק מהליך טיפולי, כך בכל אופן הוא סבר מבחינה סובייקטיבית. ולכן, יש לראות באמרות אלו כהבעת מצוקה ו'שחרור קיטור' בפני גורם מקצועי האמון על הטיפול בו ובמשפחתו, באופן שלא מקים את היסוד הנפשי שבעבירת האיומים. לפיכך הדיון בנימוקים אלה ייעשה במשולב.

16. אקדים ואומר כי אין בידי לקבל את גרסת הנאשם בנדון ודין טענותיו להידחות.

עמוד 7

בטרם אפרט את נימוקיי למסקנה אליה הגעתי אציין, כי מקובלת עלי טענת הנאשם כי ביום האירוע הגיע למחלקת הרווחה ביישוב ושם נפגש עם העובדת הסוציאלית אליה הופנה על ידי מנהל הרווחה, בהיותה העובדת הסוציאלית שמונתה לטפל בו ובאשתו. כמו כן, מקובלת עלי טענת הנאשם, כי הגיע באותו יום למחלקת הרווחה לאחר שהיה בהרחקה לתקופה ממושכת מביתו בעקבות צו הגנה שאשתו הוציאה נגדו וכי ביום האירוע נשוא כתב האישום חשש מפני הוצאת צו הרחקה חדש נגדו.

17. לעומת זאת, יתר טענות הנאשם בנושא זה, כגון שהפגישה עם העובדת הסוציאלית הייתה פגישה טיפולית במהלכה 'שיחרר קיטור' ואמר את האמרות המיוחסות לו בכתב האישום ללא מטרת אימים אלא כביטוי למצוקה אותה חווה בעקבות כך ש'נזרק' לרחוב משך תקופה ארוכה בעקבות צו ההרחקה שאשתו הוציאה נגדו קודם לכן, וכי באותו יום חשש מפני חידוש הצו נגדו שמשמעותו הרחקתו שוב מביתו - הן טענות שלא הוכחו, ובכל מקרה אינן מתיישבות עם חומר הראיות בתיק.

18. אפרט - העובדת הסוציאלית העידה, ועדותה מקובלת עלי במלואה, כי הכירה את הנאשם מפגישה אחת קודמת עמו, פגישה בה השתתפו שניהם יחד עם מנהל מחלקת הרווחה, אשתו של הנאשם, ועובדת סוציאלית מטעם המשטרה. מדובר היה בפגישת היכרות בלבד על מנת שבהמשך ניתן יהיה לקיים הליך טיפולי. לאחר אותה פגישת היכרות, אמורה הייתה להתקיים פגישה נוספת עם כל אחד מבני הזוג בנפרד כדי להעמיק את ההיכרות עמם, לעמוד על הצרכים והבעיות שלהם ולבנות עבורם תוכנית טיפול מותאמת. לדבריה, הפגישה ביום האירוע עם הנאשם לא הייתה טיפולית, אלא פגישה ספונטאנית בעקבות הגעתו למחלקת הרווחה ללא תיאום מראש עמה. העובדת הסוציאלית הבהירה, כי פגישות טיפוליות נקבעות מראש, ואילו באותו יום הנאשם הגיע ללא תיאום מוקדם. כמו כן, היא לא ידעה כי הוא עומד להגיע אליה, שכן לא קבלה דיווח ממנהל המחלקה אודות השיחה שלו עם הנאשם במהלכה הפנה אותו להגיע אליה.

זאת ועוד, העובדת הסוציאלית אישרה אומנם כי שוחחה באותו יום עם הנאשם על הנושאים שהעסיקו אותו, כגון יחסיו עם אשתו ורצונו במינוי עורך דין על מנת שסייע לו להתמודד עם קשייו, אולם עשתה זאת מבלי להיכנס לנושאים טיפוליים וכמחווה של רצון טוב משום שראתה כי הוא נסער תוך שהבהירה לו כי הליך של מינוי עורך דין הוא הליך מורכב שדורש זמן.

19. בניגוד לגרסת הנאשם בבית המשפט כי נפגש עם העובדת הסוציאלית פעמיים לפני האירוע וכי המפגש ביום האירוע היה השלישי במספר, מעדות העובדת הסוציאלית ניתן ללמוד בצורה ברורה, כי לא הכירה את הנאשם לעומק לפני האירוע, שכן נפגשה עמו פעם אחת בלבד לפני כן יחד עם גורמים נוספים לפגישת היכרות בלבד ולא לפגישת עומק, אף לא לפגישה לצורך הכנת תוכנית טיפול. מעדותה עולה כי קיבלה את הנאשם לפגישה ביום האירוע מבלי שתיאם עמה פגישה מראש ומבלי שידעה ממנו או ממנהל המחלקה כי הוא עומד להגיע אליה, וזאת רק משום שהגיע למחלקת הרווחה וביקש לשוחח עמה.

לפיכך אין כל רלוונטיות לטענות ההגנה בסיכומים כי העובדת הסוציאלית קראה לו להיכנס לפגישה או כי הפגישה הייתה בחדר נפרד, מבלי שהמלווה שהגיע עמו ייכנס לחדר. הסתמכות ההגנה על נתונים אלה כפרמטרים המעידים על קיום פגישה טיפולית היא מאולצת, מלאכותית ולא רלוונטית, שכן העובדת הסוציאלית הבהירה היטב מדוע אותה פגישה

אקראית לא הייתה פגישה טיפולית, ודבריה מקובלים עליי לחלוטין. מעבר לכך, העובדת הסוציאלית ציינה בעדותה כי הפגישה עם הנאשם לא הייתה בחדרה אלא בחדרו של המנהל שבמקרה היה פנוי, ובכל מקרה היא לא דיברה מילה עם המלווה שהגיע עמו ונותר מחוץ לחדר.

בהקשר זה יצוין, כי מנהל הרווחה אישר בעדותו בבית המשפט כי העובדת הסוציאלית מונתה לטפל בנאשם, אך הוא לא נשאל וממילא לא אישר שהפגישה עם העובדת הסוציאלית ביום האירוע הייתה פגישה טיפולית.

20. בנוסף, בעדותו בבית המשפט הנאשם טען אומנם כי העובדת הסוציאלית אסרה על המלווה להיכנס בשל היות הפגישה טיפולית - טענה שהוכחה על ידי העובדת הסוציאלית וגרסתה מקובלת עליי לחלוטין - אך בעדותו אישר כי הגיע למחלקת הרווחה על מנת לברר אם צו ההרחקה נגדו חודש, הא ותו לא. רוצה לומר, שאפילו הנאשם לא טען בחקירתו במשטרה כי הגיע לפגישה עם העובדת הסוציאלית למטרת טיפול. כך או כך, העובדת הסוציאלית לא נשאלה בחקירתה הנגדית אם אסרה על המלווה להיכנס לחדר, ולכן גם מטעם זה אני מקבלת את גרסתה כי לא הייתה לה כל אינטראקציה עם המלווה ומתוקף כך אני דוחה את גרסת הנאשם כי אסרה על המלווה להיכנס בטענה שמדובר בפגישה טיפולית.

21. מעבר לאימון שאני נותנת בעדות העובדת הסוציאלית, שגם ההגנה לא טוענת כנגד מהימנות דבריה, אציין כי פרט לטענות שהובאו בפתח הדיון חלקים רבים מגרסת הנאשם אינם מקובלים עליי בהיותם עומדים בסתירה עם ראיות אחרות.

לאור כך ונוכח מסקנתי כי האמרות נשוא הדיון הושמעו שלא במסגרת טיפולית, אני דוחה את גרסת הנאשם כי האמרות הושמעו בפני גורם טיפולי כביטוי למצוקה או למשבר בו היה נתון באותו זמן.

22. מאותו נימוק ממש, אני דוחה את גרסת הנאשם כי מבחינתו, ברמה הסובייקטיבית שלו, הפגישה עם העובדת הסוציאלית הייתה פגישה טיפולית - גם אם לא הייתה כך מבחינה אובייקטיבית - וכי באותה פגישה אמר מה שאמר בבחינת שחרור קיטור והבעת מצוקה גרידא ולא במטרה לאיים על העובדת הסוציאלית. מסקנה זו מקבלת משנה תוקף לנוכח גרסת הנאשם במשטרה (ת/7) שבה לא הזכיר כלל שמדובר בפגישה טיפולית ולא טען כי אמרתיו היו מתוך הבעת מצוקה. נהפוך הוא. הנאשם הכחיש בחקירתו במשטרה כי אמר לעובדת הסוציאלית שאם אשתו לא תלך למקלט יקרה משהו, ותחת זאת הסביר כי אמר לעובדת הסוציאלית שאם אשתו רוצה להתגרש אז שייקחו אותה למקלט כפי שביקשה בעבר. עינינו רואות שבחקירתו במשטרה הנאשם מכחיש חלק מהאמרות על אף שבעדותו בבית המשפט לא הכחיש כי אמר אותן (אך טען כנגד הפרשנות שלהן), ובכל מקרה לא מתייחס לאמרתיו כסוג של הבעת מצוקה, אלא מסביר אותן כדרך פעולה אפשרית נוכח רצונה של אשתו לעבור למקלט (טענה שגם היא לא הוכחה במשפט).

בנוסף, הנאשם ציין אומנם בעדותו בבית המשפט כי התאכזב עת גילה שאשתו חידשה את צו ההרחקה נגדו, ולכן התעצבן והרגיש שהוא יכול 'להוציא' את הכאב שלו ברווחה (עמ' 35 לפרוטוקול (עמ' 35 שורות 26-28 לפרוטוקול), אולם גם לגרסתו, הוא היה רגוע בעת השמעת אמרת האיום המיוחסת לו בכתב האישום (שם

בשורות 13-14 לפרוטוקול), באופן שלא מתיישב עם גרסתו בסיכומים כי אמר מה שאמר מתוך מצוקה.

23. יתרה מזאת, הנאשם מסר בעדותו בבית המשפט כי לא התכוון לומר לעובדת הסוציאלית שהעניין לא ייגמר בטוב לאשתו, אלא התכוון לכך שזה לא ייגמר בטוב מבחינתו משום שהוא עומד למצוא את עצמו שוב ברחוב (עמ' 30 שורות 6-10 לפרוטוקול). מדובר בטענה כבושה שלא קיבלה ביטוי בחקירתו במשטרה. ומכאן, שגרסת הנאשם בסיכומים לפיה בעת השמעת האמרות הוציא קיטור והביע את מצוקתו היא גרסה בעייתית וכבושה, שכן היא לא מתיישבת עם הסבריו הנ"ל בעדותו בבית המשפט ולא קיבלה ביטוי קודם לכן בחקירתו במשטרה.

ויודגש, גם אם הנאשם היה נסער וכעוס באותו יום על ההחלטה שהשיגה אשתו להרחיקו שוב מביתו, עם כל הקשיים המתלווים לכך, הרי שמסקנתי היא - לאור הראיות בתיק - שמדובר באיום לכל דבר ועניין, ולא רק בהבעת כעס או מצוקה.

24. ערה אני לפסיקה אליה הפנה הסנגור בסיכומים, אשר זיכתה נאשמים מעבירת איומים כאשר דברי האיום הושמעו בפני גורם טיפולי, אף אם לא מדובר בפגישה טיפולית, ובלבד שנאמרו מתוך סערת רגשות וכביטוי למצוקה ותסכול (רע"פ 8736/15 **צוברי בר נ' מדינת ישראל**, מיום 17.1.2018; ת"פ (ת"א-יפו) 22881-11-18 **מדינת ישראל נ' פלוני** מיום 30.4.2019), אך באותה נשימה נקבע שהשמעת דברי איום בפני גורם מטפל אינה מקנה פטור אוטומטי מתחולת סעיף העבירה, וכי יש לבחון את הדברים בהינתן הנסיבות של כל מקרה (בש"פ 749/19 **פלוני נ' מדינת ישראל**, מיום 4.2.2019, ופסק דין לם שהוזכר מקודם בעמ' 113).

בענייננו, גם אם במהלך הפגישה עם העובדת הסוציאלית הנאשם היה עצבני או נתון בסערת רגשות בשל חששו כי יורחק שוב מביתו, לא שוכנעתי כי אמר את האמרות המיוחסות לו כביטוי למצוקה שתכליתה קריאה לעזרה. נהפוך הוא, ממכלול הנתונים שהובאו לפניי עולה כי הנאשם רגז לא רק על אשתו ואף קילל אותה בפני העובדת הסוציאלית (בשל כך שהוציאה צו הגנה נגדו), אלא רגז גם על שירותי הרווחה משום שהאמין כי הם עוזרים לאשתו בלבד ולא עוזרים לו (פסקה ראשונה בהודעת העובדת הסוציאלית נ/1). לפיכך, הפניית האיום אל העובדת הסוציאלית דווקא לא הייתה מקרית ולא נבעה רק משום שרגז על אשתו, אלא גם משום שרגז על שירותי הרווחה שבחוויתו לא סייעו לו עד כה. ומכאן, שלא מדובר באמרות תמימות מתוך הבעת מצוקה גרידא, אלא אמרות המגלמות בחובן מטרה להניע, שלא כדין, את מחלקת הרווחה לפעול לטובתו במאבקו עם אשתו.

25. ומה לגבי הוכחת היסוד הנפשי של העבירה? כזכור, יש להוכיח כוונה מיוחדת מסוג מטרה המהווה שאיפה להשגת יעד של הפחדת או הקנטת המאויים. מאחר שהנאשם כפר בכך כי ביקש להקניט או להפחיד את העובדת הסוציאלית עת אמר מה שאמר, יש לבחון את מכלול נסיבות המקרה, ובכללן אופן השמעת הדברים, הקשרם, וטון הדיבור וכו' - פרטים שיכולים ללמד על צפונות לבו.

לאחר שבחנתי את הטענות ואת הראיות, אני מוצאת כי מכלול הנסיבות שהוכחו בפניי מבססות די הצורך את היסוד הנפשי בעבירת האיומים המיוחסת לנאשם. להמחשת הדברים אפנה למסקנתי הקודמת מדוע האמרות לא נאמרו כביטוי למצוקה גרידא. לכך יש להוסיף כי מעדות העובדת הסוציאלית וגרסתה במשטרה, עולה

שהנאשם היה עצבני, קילל את אשתו, הטיח בה שברווחה עוזרים לאשתו ולא לו, ועל אף שלשאלתה אם הוא מאיים השיב בשלילה הוא חזר על אמרותיו המאיימות שוב ושוב אף שהבין כבר מתגובתה כי היא קולטת את דבריו כאיום. ומכאן, שהנאשם הבין במעמד השיחה כי העובדת הסוציאלית לא מתייחסת לדבריו בביטול, ובמקום לחזור בו מדבריו בחר לשוב עליהן פעם אחר פעם. ואם לא די בכך, הרי שהנאשם 'דאג' להבהיר לעובדת הסוציאלית שאם אשתו לא תועבר למקלט, העניין לא ייגמר בטוב.

זאת ועוד. טענת הנאשם בחקירתו במשטרה ובעדותו בבית המשפט כי אשתו ביקשה בעבר מהרווחה לעבור למקלט (עמ' 33 שורות 27-28 לפרוטוקול), ולכן אמרותיו כי יש להעבירה למקלט הן בגדר הצעה או פתרון לבעיית המגורים המשותפים ולא בגדר כוונה לפגוע בה או בעובדת הסוציאלית, היא טענה שלא הוכחה. מעבר לעובדה שהעובדת הסוציאלית ומנהל הרווחה לא נשאלו וממילא לא אישרו טענה זו של הנאשם, גם האישה בהודעתה במשטרה (ת/5) מבהירה כי אין ברצונה לעבור למקלט (אמרה זו לא נכללה בחלקי הודעתה שלגביהם קבעתי בהחלטתי מיום 16.11.2022 כי יש להתעלם מהם).

26. על יסוד המפורט לעיל, אני קובעת שנתונים אלה מוכיחים כי הנאשם צפה, ולו כאפשרות קרובה לוודאי, כי אמרותיו יטילו פחד בלבה של העובדת הסוציאלית.

27. אשר לטענת הנאשם כי לא ניתן לפרש את אמרותיו כאיום (הוכחת היסוד העובדתי של העבירה) - גם טענה זו כמו קודמתה דינה להידחות. אין צורך להכביר במלים בדבר המשמעות השלילית הגלומה בביטוי 'מקלט לנשים' שכידוע מרמז על הסכנה שדיירות המקום חוו או צפויות לחוות. הדברים הם נחלת הכלל ואינם טעונים הוכחה.

מעבר לנדרש ורק למען הסר ספק אוסיף, כי גרסת הנאשם בעדותו כי למד ממנהל הרווחה ומהעובדת הסוציאלית על משמעות הביטוי 'מקלט' כמקום מגורים לנשים בהליכי גירושין או לנשים הסובלות מבעיות עם בני זוגן (עמ' 33 שורות 25-28 לפרוטוקול), היא גרסה שלא הוכחה ולו מהטעם שהשניים לא עומתו עם גרסתו ולא נשאלו בחקירתם הנגדית בבית המשפט כל שאלה בנדון על מנת לתמוך בגרסתו.

28. למעלה מכך, אמרותיו החוזרות של הנאשם כי העניין 'לא ייגמר בטוב' אם אשתו לא תועבר למקלט מסירות כל ספק ספיקא ביחס לכוונותיו ולמשמעות דברי האיום שלו. עמדתי מקודם על השינוי בגרסת הנאשם לגבי ביטוי זה, כאשר פעם הכחיש כי אמר אותו ופעם טען שהכוונה היא שזה לא ייגמר בטוב לו - ואיני רואה צורך לחזור על הדברים. בכל אופן, השילוב בין הציווי של הנאשם כלפי העובדת הסוציאלית להעביר את אשתו למקלט, אחרת זה לא ייגמר בטוב, לא כל שכן חזרתו על הדברים גם כשהעובדת הסוציאלית מטיחה בו כי מדובר באיום, שומטת כל ספק שנותר לגבי משמעות הביטוי כביטוי מאיים או כל ספק שנותר לגבי כוונותיו של הנאשם להפחיד אותה.

29. בהתבסס על מכלול הנימוקים שהובאו בהכרעת הדין, אני דוחה את טענת הנאשם כי מדובר בזוטי דברים, ובמיוחד שהאיומים החוזרים הופנו לעובדת ציבור בעת מילוי תפקידה.

30. לא אסיים מבלי להתעכב על משמעות התלבטותו של מנהל הרווחה אם להגיש תלונה למשטרה נגד הנאשם בגין

אמרותיו, שלדידו של הנאשם תומכת במסקנה כי לא מדובר באיומים. מנהל הרווחה העיד בבית המשפט כי הייתה לו התלבטות מסוימת בקשר להגשת התלונה משום שלא הצליח להתחקות אחר כוונותיו של הנאשם, היינו האם התכוון לאיים אם לאו. לא מצאתי כי להתלבטות זו יש נפקות או השלכות על הממצאים והמסקנות אליהן הגעתי, שכן אין מחלוקת כי מנהל הרווחה לא שמע בעצמו את האיומים ולכן לא יכול היה להתרשם באופן בלתי אמצעי מהלך רוחו של הנאשם או מההקשר והנסיבות ששררו בעת השמעתם. מעבר לכך, וזה העיקר, מנהל הרווחה העיד כי התלבטותו נבעה מהעובדה כי הנאשם היה רגוע במהלך השיחה הטלפונית שניהל עמו טרם הגעתו למחלקת הרווחה, אך מבלי שידע שהנאשם היה כעוס ועצבני בפגישתו עם העובדת הסוציאלית. לא בכדי שינה מנהל הרווחה את עמדתו כשעומת עם טענת העובדת הסוציאלית כי הנאשם היה עצבני ונסער בשיחתו עמה (עמ' 24 שורות 16-21 לפרוטוקול).

אחרית דבר:

31. המאשימה עמדה בנטל המוטל עליה והוכיחה את אשמתו של הנאשם מעבר לכל ספק סביר. מנגד, הנאשם לא הוכיח את טענותיו.

אשר על כן, אני מרשיעה את הנאשם בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום.

ניתנה היום, כ"ח כסלו תשפ"ג, 22 דצמבר 2022, במעמד הצדדים